

HAG-002-001603 Seat No. _____

B. Com. (Sem. VI) (CBCS) Examination

June / July - 2017

Management Accounting - II

(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001603

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) પ્રશ્ન પેપરમાં કુલ ચાર પ્રશ્નો છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૩) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 ચેતના લિ. ના તા. 31-03-2015 અને તા. 31-03-2016 ના રોજના પાકા 20 સરવૈયા નીચે મુજબ છે. જેના આધારે હિસાબી ધોરણ - 3 મુજબ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

જવાબદારી	31-3-2015 રૂ.	31-3-2016 રૂ.	મિલકતો	31-3-2015 રૂ.	31-3-2016 રૂ.
શેર મૂડી	20,00,000	25,00,000	સ્થિર મિલકતો પડતર કિંમતે	40,00,000	45,00,000
મૂડી અનામત	-	50,000	રોકાણો	7,00,000	5,00,000
સામાન્ય અનામત	10,00,000	12,00,000	ચાલુ મિલકતો	11,00,000	13,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું	6,00,000	6,50,000	રોકડ સિલક	5,00,000	6,00,000
8%ના ડિબેન્યર્સ	10,00,000	5,00,000	પ્રાથમિક ખર્ચા	2,00,000	1,00,000
ચાલુ જવાબદારી	5,00,000	6,00,000			
કરવેરા જોગવાઈ	4,50,000	4,75,000			
સુચિત ડિવિડન્ડ	3,50,000	3,25,000			
ઘસારા ભંડોળ	6,00,000	7,00,000			
	65,00,000	70,00,000		65,00,000	70,00,000

વર્ષ 2015-16 દરમ્યાન :

- (1) એક ચંત્ર રૂ. 2,00,000 માં વેચ્યુ જેની પડતર કિંમત રૂ. 4,00,000 હતી અને જેના પર ભેગો થયેલો ઘસારો રૂ. 2,20,000 હતો.
- (2) ડિબેન્યર્સ 5% પ્રીમિયમથી પરત કર્યા.
- (3) કેટલાક રોકાણો નફાથી વેચ્યા જેનો નફો મુડી અનામત ખાતે જમા કર્યો હતો.

અથવા

HAG-002-001603]

1

[Contd...

- 1 હિતેષ લિ. ના તા. 31-03-2015 અને તા. 31-03-2016ના રોજના પાકા 20 સરવૈયા નીચે મુજબ છે જેના આધારે હિસાબી ધોરણ - 3 મુજબ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

જવાબદારી	31-3-2015 રૂ.	31-3-2016 રૂ.	મિલકતો	31-3-2015 રૂ.	31-3-2016 રૂ.
શેર મૂડી	21,00,000	30,00,000	સ્થિર મિલકતો ઘસારાબાદ	25,00,000	31,00,000
સામાન્ય અનામત	9,00,000	3,00,000	રોકાણો	2,00,000	3,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું	2,00,000	3,00,000	સ્ટોક	5,00,000	10,00,000
10%ના ડિબેન્યર્સ	-	5,00,000	પરચુરણ દેવાદારો	11,00,000	14,00,000
પરચુરણ લેણદારો	10,00,000	13,00,000	રોકડ અને બેંક	2,00,000	1,00,000
કરવેરા જોગવાઈ	5,00,000	6,00,000	પ્રાથમિક ખર્ચા	2,00,000	1,00,000
	47,00,000	60,00,000		47,00,000	60,00,000

વર્ષ 2015-16 દરમ્યાન :

- (1) તા. 1-4-2015 ના રોજ દર ત્રણ શેર દીઠ એક શેર સામાન્ય અનામતમાંથી બોનસ તરીકે આપ્યા.
- (2) વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 4,00,000 આવક વેરો ભર્યા હતા.
- (3) વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 2,20,000 વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચુકવ્યું હતું.
- (4) સ્થિર મિલકતો પર રૂ. 2,00,000 ઘસારો માંડી વાળ્યો હતો.
- (5) રૂ. 50,000 ની કિંમતના રોકાણો રૂ. 60,000 માં વેચ્યા હતા.

- 2 નીચેની માહિતી પરથી હેલી લિ.નું 2017નું માર્ચ, એપ્રિલ અને મે મહિનાનું 20 રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

માસ	વેચાણ રૂ.	ખરીદી રૂ.	મજુરી રૂ.	પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.
જાન્યુઆરી	11,00,000	5,00,000	50,000	60,000
ફેબ્રુઆરી	12,00,000	6,00,000	60,000	65,000
માર્ચ	13,00,000	7,00,000	70,000	70,000
એપ્રિલ	14,00,000	8,00,000	80,000	75,000
મે	15,00,000	9,00,000	90,000	80,000

અન્ય માહિતી :

- (1) રોકડ અને બેંક સિલક તા. 1-3-2017ના રોજ રૂ. 1,00,000 હતી.
- (2) 50% ખરીદી અને વેચાણ ઉધારથી થાય છે.
- (3) રોકડ ખરીદી અને વેચાણ પર 5% રોકડ વટાવ આપવામાં આવે છે.
- (4) ઉધાર વેચાણની વસુલાત 50% વેચાણ પછીના તરતના મહિનામાં અને 50% વેચાણ પછીના બીજા મહિનામાં થાય છે.
- (5) ચુકવણીનો સમય: ઉધાર ખરીદી $\frac{1}{2}$ મહિનો; મજુરી $\frac{1}{4}$ મહિનો; પરોક્ષ ખર્ચ $\frac{1}{2}$ મહિનો.

- (6) પરોક્ષ ખર્ચમાં રૂ. 10,000 કાયમી મિલકત પરના ઘસારાનો સમાવેશ થાય છે.
- (7) 8%ના રૂ. 10,00,000 ના રિબેન્ચર પર ત્રિમાસિક વ્યાજ મે 2017માં ચુકવવાનું છે.
- (8) 10%ના રૂ. 5,00,000 ના રોકાણો પર અર્ધવાર્ષિક વ્યાજ એપ્રિલ 2017માં મળશે.
- (9) માર્ચ 2017 માં એક યંત્ર રૂ. 5,10,000 માં ખરીદશે જેની ચુકવણી માર્ચ, એપ્રિલ અને મે 2017 માં એક સરખા ત્રણ હપ્તામાં કરવામાં આવશે.
- (10) એપ્રિલ 2017 માં એક મોટરકાર રૂ. 1,00,000 માં રોકડથી ખરીદશે.

અથવા

- 2 નીચેની માહિતી પરથી ધૈર્ય લિ.નું 2017 નું માર્ચ, એપ્રિલ અને મે મહિનાનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. 20

માસ	વેચાણ રૂ.	આખર સ્ટોક રૂ.	મજૂરી રૂ.	પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.
જાન્યુઆરી	5,00,000	1,00,000	25,000	20,000
ફેબ્રુઆરી	6,00,000	1,25,000	30,000	25,000
માર્ચ	7,00,000	1,50,000	35,000	30,000
એપ્રિલ	8,00,000	1,75,000	40,000	35,000
મે	9,00,000	2,00,000	45,000	40,000

અન્ય માહિતી :

- (1) રોકડ અને બેંક સિલક તા. 1-3-2017ના રોજ રૂ. 1,00,000 હતી.
 - (2) માલસામાન વેચાણ પર નફાનો દર 25% છે.
 - (3) 50% ખરીદી અને વેચાણ રોકડથી થાય છે.
 - (4) ઉધાર વેચાણની વસુલાત વેચાણ પછીના તરતના મહિનામાં અને ઉધાર ખરીદીની ચુકવણી ખરીદી પછીના તરતના મહિનામાં થાય છે.
 - (5) ચુકવણીનો સમય : મજૂરી $\frac{1}{4}$ મહિનો; પરોક્ષ ખર્ચ $\frac{1}{2}$ મહિનો.
- 3 સલોની લિ. ને રૂ. 25,00,000ના રોકાણ યોજનાની એક તક છે જેનો અંદાજીત નફો (ઘસારા અને કરવેરા બાદ) નીચે મુજબ છે. ઘસારાનો દર પડતર કિંમત પર 10% છે. યોજનાનું અંદાજીત આયુષ્ય 10 વર્ષ છે. 15

વર્ષ	નફો રૂ.	વટાવ પરિભળ (10%)	વર્ષ	નફો રૂ.	વટાવ પરિભળ (10%)
1	3,50,000	0.909	6	5,25,000	0.564
2	4,00,000	0.826	7	5,50,000	0.513
3	4,50,000	0.751	8	5,75,000	0.467
4	5,00,000	0.683	9	5,50,000	0.424
5	5,00,000	0.621	10	5,00,000	0.386

10% મૂડી પડતરના દરનો ઉપયોગ કરીને ગણતરી કરો :

- (i) પરત આપ સમય
- (ii) ચોખ્ખુ વર્તમાન મુલ્ય
- (iii) નફાકારકતાનો આંક

અથવા

- 3 ક્રિષ લિ. એક યંત્રની ખરીદી અંગે વિચારે છે કે જેનાથી પરોક્ષ મજૂરી અને 15 પરોક્ષ ખર્ચમાં ઘટાડો થશે. આ માટે બે વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. એક યંત્ર X અને બીજું યંત્ર Y બંને યંત્રના પડતરની માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	યંત્ર X	યંત્ર Y
યંત્રનું અંદાજીત આયુષ્ય	8 વર્ષ	10 વર્ષ
	રૂ.	રૂ.
યંત્રની પડતર	30,00,000	40,00,000
પરોક્ષ માલસામાનનો વધારાનો ખર્ચ	2, 50,000	3,00,000
વધારાનો જાળવણી ખર્ચ	3,00,000	4,00,000
અંદાજીત ભંગારની આવક	4,00,000	5,00,000
કામદાર દીઠ મજૂરી	8,000	8,000
જરૂર નહિં પડે તેવા કામદારની સંખ્યા	200 (સંખ્યા)	250 (સંખ્યા)

કરવેરા ચોખ્ખા નફાના 50%

બંને યંત્રો માટે ગણતરી કરો :

- પરત આપ સમય
- શરૂઆતના રોકાણ પર વળતર

- 4 અર્યન લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. 15 ઉત્પાદનની 100% ક્ષમતાએ 5,000 એકમોનું ઉત્પાદન થાય છે. 50% અને 75% ક્ષમતાએ અંદાજીત પડતર નીચે મુજબ છે.

વિગત	50% રૂ.	75% રૂ.
એકમદીઠ સીધો માલસામાન	500	500
એકમદીઠ સીધી મજૂરી	300	300
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	5,00,000	6,00,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	3,00,000	3,00,000
વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ	4,00,000	4,50,000

કંપની હાલમાં 50% ક્ષમતાએ કાર્ય કરે છે અને એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 1,500 છે. એવું અનુમાન છે કે વેચાણ કિંમતમાં 5% ઘટાડો કરવાથી વેચાણમાં વધારો થશે અને કંપની 60% અથવા 80% ક્ષમતાએ કામ કરશે.

60% અને 80%ની ઉત્પાદન ક્ષમતાએ પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

અથવા

- 4 ટૂંકનોંધ લખો : 15
- અંદાજપત્રીય અંકુશના ફાયદા
 - નિયમિત અહેવાલ
 - આંતરિક અહેવાલ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Question paper carry four questions.
 (2) All questions are compulsory.
 (3) Right side of the question indicate its marks.

1 The Balance Sheet of Chetana Ltd. as on 31-03-2015 and **20** 31-03-2016 are given below. Prepare Cash Flow Statement according to AS-3.

Liabilities	31-3-2015 Rs.	31-3-2016 Rs.	Assets	31-3-2015 Rs.	31-3-2016 Rs.
Share Capital	20,00,000	25,00,000	Fixed Assets		
Capital Reserve	-	50,000	at cost	40,00,000	45,00,000
General Reserve	10,00,000	12,00,000	Investment	7,00,000	5,00,000
P & L A/c	6,00,000	6,50,000	Current Assets	11,00,000	13,00,000
8% Debentures	10,00,000	5,00,000	Cash Balance	5,00,000	6,00,000
Current liabilities	5,00,000	6,00,000	Preliminary		
Provision for tax	4,50,000	4,75,000	Expenses	2,00,000	1,00,000
Proposed Dividend	3,50,000	3,25,000			
Depreciation fund	6,00,000	7,00,000			
	65,00,000	70,00,000		65,00,000	70,00,000

During the year 2015-16 the company :

- (1) Sold a machine for Rs. 2,00,000 the cost of which was Rs. 4,00,000 and the depreciation provided on it was Rs. 2,20,000
- (2) Redeemed Debentures with 5% premium.
- (3) Sold some Investment at a profit which was credited to Capital Reserve A/c.

OR

1 The Balance Sheet of Hitesh Ltd. as on 31-03-2015 and **20** 31-03-2016 are given below. Prepare Cash Flow Statement according to AS-3.

Liabilities	31-3-2015 Rs.	31-3-2016 Rs.	Assets	31-3-2015 Rs.	31-3-2016 Rs.
Share Capital	21,00,000	30,00,000	Fixed Assets (Net)	25,00,000	31,00,000
General Reserve	9,00,000	3,00,000	Investments	2,00,000	3,00,000
P & L A/c	2,00,000	3,00,000	Stock	5,00,000	10,00,000
10% Debentures	-	5,00,000	Sundry Debtors	11,00,000	14,00,000
Sundry Creditors	10,00,000	13,00,000	Cash and Bank	2,00,000	1,00,000
Provision for tax	5,00,000	6,00,000	Preliminary Expenses	2,00,000	1,00,000
	47,00,000	60,00,000		47,00,000	60,00,000

During the year 2015-16 the company :

- (1) On 1-4-2015 Bonus Shares at one share for every three shares were issued by capitalising General Reserve.
- (2) Income tax of Rs. 4,00,000 was paid during the year.
- (3) Interim dividend of Rs. 2,20,000 was paid during the year.
- (4) Depreciation of Rs. 2,00,000 was write off on fixed assets.
- (5) Investments costing Rs. 50,000 were sold for Rs. 60,000.

2 From the following information of Heli ltd. prepare Cash Budget for the month of March, April, and May 2017 20

Month	Sales Rs.	Purchases Rs.	Wages Rs.	Overheads Rs.
January	11,00,000	5,00,000	50,000	60,000
February	12,00,000	6,00,000	60,000	65,000
March	13,00,000	7,00,000	70,000	70,000
April	14,00,000	8,00,000	80,000	75,000
May	15,00,000	9,00,000	90,000	80,000

Other information is as under :

- (1) Cash and Bank balance on 1-3-2017 Rs.1,00,000.
- (2) 50% of purchase and sales are on credit terms.
- (3) 5% cash discount on cash purchase and cash sales.
- (4) 50% of credit sales are realised in the month after sales and remaining 50% in the second month after sales.
- (5) Time lag: Credit Purchase $\frac{1}{2}$ month; Wages $\frac{1}{4}$ month overheads $\frac{1}{2}$ month.
- (6) Overheads include Rs.10,000 per month for depreciation on fixed assets.
- (7) Interest on 8% Debentures of Rs 10,00,000 is payable quarterly in May 2017.
- (8) 10% Interest p.a. on investments of Rs. 5,00,000 is receivable half yearly in April 2017.
- (9) A machinery will be purchased in March 2017 for Rs. 5,10,000 and amount will be paid in three equal instalments in March, April and May 2017.
- (10) A motorcar will be purchased for cash for Rs.1,00,000 in April 2017.

OR

- 2** From the following information of Dhairya ltd. prepare **20**
Cash Budget for the month of March, April, and May 2017

Month	Sales Rs.	Closing Stock Rs.	Wages Rs.	Overheads Rs.
January	5,00,000	1,00,000	25,000	20,000
February	6,00,000	1,25,000	30,000	25,000
March	7,00,000	1,50,000	35,000	30,000
April	8,00,000	1,75,000	40,000	35,000
May	9,00,000	2,00,000	45,000	40,000

Other information is as under :

- (1) Cash and Bank balance on 1-3-2017 Rs.1,00,000.
 - (2) Goods are sold at a profit of 25% on cost.
 - (3) 50% Purchases and Sales are made for cash.
 - (4) Collection of credit sales are realised in the month after sales and payment to creditors is made month after credit purchases.
 - (5) Time lag: Wages $\frac{1}{4}$ month and overheads $\frac{1}{2}$ month.
- 3** Saloni ltd. has an investment opportunity costing **15**
Rs. 25,00,000 with the following estimated profit (after depreciation and tax). Depreciation is considered 10% on cost price of investment. Estimated life of project is 10 years.

Year	Profit Rs.	Discount Factor (10%)	Year	Profit Rs.	Discount Factor (10%)
1	3,50,000	0.909	6	5,25,000	0.564
2	4,00,000	0.826	7	5,50,000	0.513
3	4,50,000	0.751	8	5,75,000	0.467
4	5,00,000	0.683	9	5,50,000	0.424
5	5,00,000	0.621	10	5,00,000	0.386

Using 10% as the cost of capital (Rate of Discount) determine t :

- (i) Pay-back period
- (ii) Net Present Value
- (iii) Profitability Index

OR

- 3 Krish ltd. is considering the purchase of a new machine which will reduce indirect wages and indirect expenses. Two options are available for implementation of the plan; one is X Machine and another is Y Machine. Information of cost for both the machine is given below. 15

Particulars	X Machine	Y Machine
Estimated life of Machine	8 years	10 Years
	Rs.	Rs.
Cost of Machine	30,00,000	40,00,000
Additional cost of indirect materials	2, 50,000	3,00,000
Additional cost of maintenance	3,00,000	4,00,000
Estimated savings in scrape	4,00,000	5,00,000
Wages per employee	8,000	8,000
No. of employees not required	200 (No.)	250 (No.)

Taxation is to be taken at 50% of net profit :

You are required to work out

- (i) Pay-back period and
- (ii) Return on original investment of each machine.

- 4 From the following information of Archan ltd. prepare Flexible Budget: At 100% production Capacity company can produce 5,000 Units. The estimated cost at 50% and 75% capacity is as under : 15

Particulars	50% Rs.	75% Rs.
Direct Materials per Unit	500	500
Direct Wages per Unit	300	300
Factory overheads	5,00,000	6,00,000
Administrative overheads	3,00,000	3,00,000
Selling and Distribution overheads	4,00,000	4,50,000

The company is presently operating only at 50% capacity and the selling price per unit is Rs. 1,500. It is anticipated that 5% reduction in selling price will enable the company to increase its sales volume and there by enable to operate at 60% or 80% capacity.

Prepare Flexible budget at 60% and 80% production capacity and find out profit.

OR

- 4 Write short notes : 15
- (1) Advantages of Budgetary Control
 - (2) Routine Report
 - (3) Internal Report